

6.5.2021

Lausunto jakelutuen vaihtoehtoja koskevasta liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistiosta

Lausuntopyyntö VN/21366/2020-LVM-48

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yleistä

Postilain meneillään olevaan uudistamiseen liittyy kiinteästi kysymys sanomalehtien jakelun onnistumisesta postilain muutosten jälkeen. Postin yleispalveluvelvoitteen jakelupäivien väheneminen viidestä kolmeen vaikuttaa välittömästi sanomalehtien jakeluun haja-asutusalueilla. Yleispalveluvelvoitteen supistumisen vaikutukset koskettavat haja-asutusalueita, joilla Postia lukuun ottamatta muut jakeluyhtiöt eivät tällä hetkellä harjoita jakelutoimintaa

Demokraattiseen yhteiskuntaan kuuluu oikeus saada monipuolisesti ja yhdenvertaisesti tietoa asuinpaikasta riippumatta. EK tukee yhdenvertaisen tiedonsaannin ja -kulun turvaamista tasaisesti koko Suomen alueelle. Tältä osin EK viittaa Medialiiton asiassa lausumaan.

Posti- ja jakelumarkkinoiden kehityksestä näyttäisi vallitsevan laaja yhteisymmärrys, johtuen ennen kaikkea paperipostin merkittävästä supistumisesta ja viestinnän digitalisoitumisesta. Suomi seuraa tässä muiden Pohjoismaiden kehitystä.

Viimeaikainen kehitys sanomalehtien osalta osoittaa, että "paperiversiota" yhä edelleen tarvitaan tiedonvälitykseen, huolimatta digitaalisen tiedonvälityksen huimasta kasvusta. Digitalisaatiokehityksen edetessä tiedonvälityksen tukemisen tarve vähenee, ja senkin vuoksi kehitystä on syytä pyrkiä eri keinoin vauhdittamaan.

EK on lausunut postilain uudistamisen yhteydessä, että se pitää tärkeänä sitä, että lehtituotteet, yritysten laskut ja verkkokauppaostokset saadaan toimitettua myös postilain muutosten jälkeen valtakunnallisesti yhdenvertaisesti. Toimivalla

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Asiantuntija Annaliisa Oksanen

6.5.2021

postipalvelumarkkinalla on tätä kautta keskeinen rooli muiden palvelujen toimintaedellytysten turvaajana. Tämän vuoksi Suomessa pitää pyrkiä turvaamaan toimiva sanomalehtien jakeluverkko ympäri maata siten, kun se on alueellisesti mahdollista.

EK korostaa, että digitalisaation kehittyminen ja sen vaikutukset eivät ole ohimenevä ilmiö. Myös jakelumarkkinoiden tulee vastata tähän muutoksen. Sanomalehtien jakelun tukeminen julkisin varoin ei tule olla pysyvä ratkaisu, vaan pidemmällä tähtäimellä asia tulisi ratkaista jakelumarkkinoita uudelleen ajattelemalla ja organisoimalla sekä digitalisaatiota vauhdittamalla. Väliaikana voidaan tiedonjakelua tukea eli kompensoida julkisin varoin sanomalehtien jakelusta syntyviä ylimääräisiä kustannuksia haja-asutusalueilla, joilla Postia lukuun ottamatta ei ole markkinaehtoisesti toimivaa jakelua.

EK:n keskeiset näkemykset arviomuistiossa kuvattuihin kilpailutuksen osakysymyksiin:

- 1) Kilpailutuksen toteutustavan tulee mahdollistaa aito kilpailu. Tämä tarkoittaa järkevää, kilpailun mahdollistavaa aluekokoa sekä muiden tuotteiden mahdollistamista kuljetuksiin.
- 2) Tuki ei saa muodostua motivaattoriksi luopua kaupallisesta jakelusta alueilla, joilla sellainen on jo olemassa.
- 3) Tukea tulee myöntää vain markkinapuutteeseen: tukea tulisi myöntää vain kahdelle jakelupäivälle, joiden tulisi olla kiinteät ja yhteneväiset koko maassa.
- 4) Tukijakson tulee olla määräaikainen (4vuotta). Kilpailutusjakso voi olla tätä lyhyempi. Kilpailutusjakson tulee kuitenkin olla pituudeltaan sellainen, että tarjoajille on taloudellisesti järkevää tehdä kalustehankintoja ja mahdollisia rekrytointeja. Tuen tarvetta tulee arvioida säännöllisesti.
- 5) Valtion toimesta tuetun jakelun tulee olla selkeästi eriytetty.

EK kiinnittää huomiota siihen, että mahdollisen jakelutukijärjestelmän tulee olla kaikilta osin mahdollisimman läpinäkyvä.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Lainsäädäntö ja hallinto

Tommi Toivola
johtaja